



ZAMONIVY O'QITUVCHI IMIDJINING AKS ETTIRILISHIDA MALAKA OSHIRISH KURSLARINING AHAMIYATLILIGI

Mamadaliyeva Barnoxon O'ktamovna

Farg'ona viloyati Pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy
markazi pedagogika psixologiya kafedrasi o'qituvchisi
<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.8378493>

ARTICLE INFO

Received: 18th September 2023

Accepted: 25th September 2023

Online: 26th September 2023

KEY WORDS

*Malaka oshirish, zamonaviy
o'qituvchi, o'qituvchi imiji,
ta'lim tizimi, pedagogik usullar.*

ABSTRACT

*Malaka oshirish kurslari jahonning ta'lim tizimida
o'qituvchilarni har tomonlama tayyorlashni maqsad
qiladi. Kurslar o'qituvchilarga yangi pedagogik usullar,
ta'lim texnologiyalari, o'qitish strategiyalari va malaka
oshirishda eng yangi yo'nalishlarni o'rganishga imkoniyat
beradi. Ular o'qituvchilarning ta'lim tizimlarini yangilash
va o'qituvchilarni yangi ko'nikmalar bilan ta'lim berishlari
uchun zarur bo'lgan tayyorgarlikka ega bo'lishlarini
ta'minlaydi.*

Kirish. Malaka oshirish kurslarining o'qituvchilar uchun ahamiyati ta'lim sohasining sifatini yaxshi qilishda va o'qituvchilarning o'quvchilarni tayyorlash jarayonini samarador va o'sishchilik bilan boshqarishlarini oshirishda ko'p ahamiyatga ega. Bu tadqiqotning natijalari, ta'limning yangi tajribiy usullari va yangi pedagogik tushunchalari bilan bog'liq ta'lim tizimlarini takomillashtirish va o'qituvchilarning o'quvchilarni ta'lim berishda yaxshi natijalar olishiga yordam berishi mumkin.

Kadrlar salohiyati mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Shuning uchun mutaxassislarning kasbiy shakllanishini va ularning kamolotini ta'minlash jamiyat oldidagi eng asosiy muammolardan biri sanaladi. Shu bois Respublikamiz hukumati mustaqillik yillarida mamlakat ravnaqi va kelajagi uchun ta'lim sohasini isloh etishga alohida e'tibor qaratdi.

Oliy ta'lim muassasalari zamonaviy o'qituvchi imijini o'rganish bo'yicha olib borilgan izlanishlarga V.V.Volkova, A.V.Sherbakov, T.Lyuk-Martinez, S.Del Braio-Garsia, Ye.A.Dagayeva, M.V.Ionseva, L.V.Danilenko, T.A.Busigina, N.A.Kadochnikov, V.I.Nikolayeva, O.I.Popova va boshqa tadqiqotchilar ishlarida aks etgan.

Zamonaviy o'qituvchi imijining yagona nazariyasi hali yaratilmaganligi sababli, hozirgi vaqtda post-industrial jamiyat bilan bog'liq bo'lgan konsepsiyaning ma'nosi, ommaviy ongning o'sib borayotgan roli va hayotning barcha sohalarini semantizatsiya qilish haqida gapirish kerak. Faqat axborot texnologiyalari paydo bo'lishi bilan, zamonaviy o'qituvchi imijini, ayniqsa tuzilmalarining mazmuni va ularning o'zaro aloqasida tushuntirish mumkin emas. Zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasini juda sodda tarzda tushuntirish mumkin, biroq tushunchaning o'zini yuqori saviyadagi munosabatlarni o'zida aks ettiradigan kategoriya sifatida baholash kerak bo'ladi.



Agar imij tushunchasining kelib chiqish sabablarini tahlil etishga to'g'ri kelsa inglizcha image va lotin imago so'zlaridan kelib chiqqan. Mazkur tushunchaning to'laonli mazmunini yoritish tadqiqotni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan munosabatlar birligini o'zida aks ettiradi.

Agar zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasining fenomenologiyasi haqida so'z boradigan bo'lsa, mazkur tushunchaning o'ziga xosligini quyidagilar orqali izohlash mumkin bo'ladi. Birinchidan zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasining ta'rifi, ikkinchidan zamonaviy o'qituvchi imijining qo'llanish sohalari, uchinchidan esa tushunchaning aniq tadqiqot olib borilayotgan yo'nalishga mosligini ta'minlashdan iborat.

Yuqoridagi holatlardan kelib chiqib zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasining etimologiyasi va fenomenologiyasiga qisqacha izoh berish maqsadga muvofiq bo'ladi. Zamonaviy o'qituvchi imiji borasida berilgan ta'riflar juda ko'p bo'lib, ular mohiyatining ko'pchiligi soha doirasida olib borilgan tadqiqot ishlarida va tushunchalarning qisqacha mazmunini aks ettiruvchi izohli lug'atlarda kuzatiladi. Dastlab, zamonaviy o'qituvchi imijiga aloqador ta'riflardan birini keltirib o'tamiz. Zamonaviy o'qituvchi imiji-boshqalarga emotsional va psixologik ta'sir ko'rsatuvchi o'z-o'zidan yoki maqsadga muvofiq shakllangan obrazdir. Bu ta'rif mavjud ta'riflarning eng soddasi deyish mumkin.

«Zamonaviy o'qituvchi imiji» tushunchasi G'arbda 1950-yillarda paydo bo'lgan va dastlab reklamada ishlatilgan. 1960-yillarda bu atama tadbirkorlik sohasiga kirib keldi va «iste'molchiga ta'sir ko'rsatish» ning asosiy vositasi sifatida qaraldi. Keyinchalik, «zamonaviy o'qituvchi imiji» jamoatchilik bilan aloqalar nazariyasining asosiy elementiga aylandi, jamoat va ta'limiy hayotga qat'iy kirdi.

Zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasining ijtimoiy-psixologik fenomen ekanligi haqidagi tahliliy materiallarga e'tibor qaratishdan oldin tushunchaning mohiyatiga nazar tashlash maqsadga muvofiqdir. Zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasining mazmunan tahliliga e'tibor qaratadigan bo'lsak, quyidagicha ta'riflarga duch kelish mumkin:

Birinchidan, imij inglizcha angl. image ['ɪmɪdʒ] — «timsol», «ifodalash», «aks ettirish» — inson o'zining statusiga ko'ra qanday tutishi haqidagi ijtimoiy fikrlarda mujassamlashgan fikrlar majmui hisoblanadi.

Ayni paytda, biz bu masala bo'yicha bir necha xil fikrlarga duch kelamiz. Obraz mavzusiga bag'ishlangan G'arb adabiyotida «obraz» atamasi ruhiyatimizda aks etgan obyektlarning obrazlari ma'nosida ularning xususiyatlaridan kelib chiqqan holda qo'llaniladi. Natijada, «tasvir» atamasi obyektning tasviridan ko'ra kengroq narsani anglatadi, nafaqat uning ko'rinadigan (tashqi) xususiyatlari, balki ko'rinmas (ideal) xususiyatlari ham mavjud.

O'zbek tilida keltirilgan ta'riflarning birida zamonaviy o'qituvchi imijiga quyidagicha izoh berilgan: zamonaviy o'qituvchi imiji (ing. image, lot. imago - timsol, ko'rinish) - shaxs, hodisa, narsani ommalashtirish, reklama qilish va h.k. maqsadlarida odamlarga hissiy ruhiy ta'sir ko'rsatishni ko'zlab shakllantiriladigan qiyofasi; targ'ib qilish vositalaridan biri.

E.I.Manyakin tomonidan zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasi ta'riflangan bo'lib, «Zamonaviy o'qituvchi imiji – bu obyektlarning o'ziga xos xususiyatlariga asoslanmagan har xil ijtimoiy, siyosiy, shaxsiy, estetik va boshqa qadriyatlarga ega bo'lgan kishining yoki biror narsaning birlashtiruvchi tasviri va g'oyasidir, lekin u bunday obrazni qabul qiluvchi shaxslar



uchun ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lib, shaxs va jamoa o'rtasida ijtimoiy-psixologik munosabatni yaratadi» .

Albatta zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasining etimologiyasi va fenomenologiyasi borasidagi mulohazalarning muhim tomoni sifatida ushbu tushunchaning psixologik izohiga to'xtalish maqsadga muvofiqdir. Zamonaviy o'qituvchi imijini metodologik jihatdan tadqiq etilishi uning tuzilishi va qonuniyatlarini ijtimoiy tasavvurlar orqali o'rganishga qaratilganligidadir (S.Moskovichi, J.K.Abrik, D.Jodele va boshqlar). Zamonaviy o'qituvchi imijini ijtimoiy tasavvurlar yuzasidan o'rganish kuzatiladi .

Biz tadqiqotning metodologik asosi nuqtai nazardan zamonaviy o'qituvchi imijining pedagogik izohi borasidagi bir qator ilmiy mulohazalarni quyida keltirib o'tamiz.

V.M.Shepel imijni «Ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy guruh yoki shaxsning o'ziga e'tiborni jalb qilish uchun o'z harakatlari tomonidan yaratilgan individual ko'rinishi» deb ta'riflaydi.

A.Sh.Sanatulovala imijni «odamlar ongida ma'lum bir shaxsga, tashkilotga yoki boshqa ijtimoiy obyektga nisbatan shakllanadigan, idrok qilish obyekti haqida sezilarli miqdordagi hissiy rangli ma'lumotlarni o'z ichiga olgan va muayyan ijtimoiy xatti-harakatlarni rag'batlantiradigan sintetik zamonaviy o'qituvchi imiji turini ko'rib chiqishni taklif qiladi.» .

G.G.Pochepsov zamonaviy o'qituvchi imijini «inson portretining asosiy xususiyatlarini aks ettiruvchi ramziy almashtiruvchisi» deb ataydi. Shuningdek, ular bizga ko'rsatmoqchi bo'lgan xususiyatlar bo'lishi mumkin. Bu nuqtai nazar, ma'lumotlarning yetishmasligi va ba'zan vaqt yetishmasligi sharoitida qaror qabul qilishda biz insonning murakkab va chuqur portretini qurishni uning timsoli bilan almashtirishimiz mumkin bo'ladi.

Inson nafaqat real dunyoda, balki ramziy dunyoda ham yashaganligi sababli, biz zamonaviy o'qituvchi imijini ushbu o'ziga xos ramziy dunyoning birligi deb hisoblashimiz mumkin. Biz ramziy jarayonlar bilan faol ishlaymiz, ba'zi hollarda hatto buni sezmaymiz. Masalan, universitet haqida so'z borganda, biz uni «ma'bud» so'zi ko'rinishidagi bitta ramziy konstruksiyani butunlay boshqa obyektga metaforik tarzda o'tkazamiz. Ammo bunday o'tkazish yangi obyektning ramziy ahamiyatini, hatto so'z bilan ham keskin oshirib yuborishga imkon beradi.

M.I.Kiloshenkoning tahlili shuni ko'rsatadiki, «zamonaviy o'qituvchi imiji» tushunchasi haqiqiy inson teksturasining stilistik tayyorlanishi sifatida talqin qilinadi; ommaviy ongda rivojlangan va odamlarning xulq-atvoriga ta'sir ko'rsatishga qodir bo'lgan kimdir yoki biror narsaning hissiy jihatdan rangli barqaror zamonaviy o'qituvchi imiji; haqiqiy va ideal xususiyatlarni o'z ichiga olgan tashuvchi shaxsning mavhum, «begonalashtirilgan» zamonaviy o'qituvchi imiji, muhim boshqalarga xos bo'lgan xususiyatlarning proyeksiyasi; odamlarning xulq-atvorini dasturlashtiruvchi ijtimoiy-psixologik munosabat; reklama shaxsiyati; «personifikatsiya» so'zining sinonimi va boshqalar .

A.I.Donsovaning ta'kidlashicha, ko'pchilik tadqiqotchilar zamonaviy o'qituvchi imijini ommaviy ongda shakllanadigan ruhiy timsol tushunchasi orqali belgilaydilar .

Ye.N.Bogdanov va V.G.Zazikin: «zamonaviy o'qituvchi imiji - bu juda aniq maqsadlar uchun yaratilgan, maxsus tuzilgan aqliy zamonaviy o'qituvchi imijidan boshqa narsa emas» ifodalaydi.



Yuqoridagilardan ko'rinib turibdiki, zamonaviy o'qituvchi imiji, eng avvalo, kimningdir yoki biror narsaning obrazi sifatida talqin qilinadi.

A.Yu.Panasyuk ingliz tilida «image» so'zining bir nechta ma'noga ega ekanligiga ishora qiladi - «zamonaviy o'qituvchi imiji», «haykal (idol)», «o'xshashlik», «metafora», «ikona»; shu bilan birga, muallif e'tirof etganidek, ko'pincha ingliz tilida «image» so'zi «obraz» ma'nosida ishlatiladi. «Ingliz tilida so'zlashuvchi mamlakatlarda», deb yozadi A.Yu.Panasyuk, - zamonaviy o'qituvchi imijini shakllantirish muammolariga bag'ishlangan professional adabiyotda «zamonaviy o'qituvchi imiji» atamasi quyidagicha ma'noda qo'llaniladi: obyektning ma'lum xususiyatlari obrazi shaklida inson psixikasida aks ettiruvchi hodisadir. Bu shuni anglatadiki, «zamonaviy o'qituvchi imiji» atamasi mutaxassislar tomonidan «obraz» sifatida talqin qilinadi, bu obyektning nafaqat «moddiy» («ko'rinadigan») xususiyatlari, balki uning xususiyatlarining ideal («ko'rinmas») majmui sifatida tushuniladi.

Ushbu sohadagi rus mutaxassislarining aksariyati «zamonaviy o'qituvchi imiji» so'zini «obraz» deb tarjima qiladilar. Shu bilan birga, muallif rus tilida «zamonaviy o'qituvchi imiji» so'zi noaniq ekanligini ta'kidlaydi va shuning uchun savol tug'iladi - «zamonaviy o'qituvchi imiji» so'zini qanday ma'noda «obraz» so'zi bilan almashtirish mumkin va aksincha. Muallif tomonidan olib borilgan tahlillar savolning bu tarzda tuzilishi bilan «zamonaviy o'qituvchi imiji» va «obraz» so'zlarini sinonim deb hisoblash mumkin emas degan xulosaga keladi.

A.Yu.Panasyuk «zamonaviy o'qituvchi imiji» atamasini psixologik tahlil qilgan bo'lib, u K.K.Platonovning so'zlariga tayanib, «zamonaviy o'qituvchi imiji» tushunchasini persepsiya natijasi sifatida va «zamonaviy o'qituvchi imiji» idrok natijasi emasligini ta'kidlaydi, chunki, obyektning «zamonaviy o'qituvchi imiji» oldindan shakllangan baholashni boshqa odamlar tomonidan idrok etish asosida ham paydo bo'lishi mumkin» degan mulohazani keltirib o'tdi.

Zamonaviy o'qituvchi imiji tushunchasining etimologiyasi va fenomenologiyasi borasidagi mulohazalarning bir jihati sifatida A.Yu.Panasyuk bergan izohlari orqali xotimalaymiz.

Obyektning zamonaviy o'qituvchi imiji - bu psixikada - ong sohasida va ma'lum (yoki noaniq) odamlar guruhining ongsizligi sohasida paydo bo'lgan obyekt haqida oqilona yoki hissiy jihatdan ranglangan fikr ma'lum bir obyektning ma'lum xususiyatlarini to'g'ridan-to'g'ri idrok etishi yoki bilvosita - fikrni idrok etish asosida kimdir tomonidan allaqachon baholangan zamonaviy o'qituvchi imijini idrok etish natijasida ularning psixikasida maqsadli yoki ixtiyoriy ravishda shakllangan zamonaviy o'qituvchi imijining asosi boshqa odamlarning ruhiyatida jozibadorlikni yaratish uchun shakllangan - odamlarni ushbu obyektga jalb qilish».

Zamonaviy o'qituvchi imijini ana shunday tushunishga asoslanib, A.Yu.Panasyuk boshqa ta'riflarni ham beradi. Shaxs qiyofasi - bu bir guruh odamlarning u bilan bevosita aloqada bo'lishi yoki u haqida olingan ma'lumotlar natijasida paydo bo'lgan, ularning psixikasida shakllangan bu shaxsning qiyofasi natijasida u haqidagi boshqa odamlarning fikridir. Mahsulot zamonaviy o'qituvchi imiji - bir guruh odamlarning ma'lum bir mahsulot to'g'risidagi fikri, bu mahsulot zamonaviy o'qituvchi imijiga asoslangan yoki sotib olish, ushbu mahsulotni shaxsan ishlatish yoki boshqa odamlarning ushbu mahsulot haqidagi fikriga asoslangan. Kompaniyaning (tizimning) imiji - bu odamlar guruhining ma'lum bir tashkiloti to'g'risida ular tomonidan shakllantirilgan ushbu kompaniyaning zamonaviy o'qituvchi



imijiga asoslangan, u bilan bevosita aloqa qilish yoki boshqa shaxslardan olingan ma'lumotlar natijasida paydo bo'lgan fikr.

Zamoniy o'qituvchilarning imidjini oshirish, ularga yangi va yuqori sifatli o'qitish usullarini, texnologiyalarni va pedagogik innovatsiyalarni joriy etish imkonini beradi. Malaka oshirish kurslarining ahamiyati juda katta bo'lib, chunki ular o'qituvchilarni yangi o'quv metodlari va texnologiyalarini o'rganish, o'quv jarayonini yaxshi tashkil etish va o'quvchilarni yaxshi ta'lim berishda yordam beradi. Quyidagi sabablarga ko'ra, malaka oshirish kurslarining ahamiyatliligi haqida fikr yuritamiz:

Yangi o'quv usullarini o'rganish: Malaka oshirish kurslari, o'qituvchilarga yangi o'quv usullarini o'rganishga imkon beradi. Bu usullar interaktiv darsliklar, onlayn platformalar, virtual taqdimotlar, amaliy mashg'ulotlar, tajriba almashishlar va boshqalarni o'z ichiga oladi. Bu usullar o'quvchilarni qatnashishga rag'batlantirish, ularning tafakkur qilish va muhokama qobiliyatlarini oshirishga yordam beradi.

Texnologiyalardan foydalanishni o'rganish: Malaka oshirish kurslari texnologiyalardan qanday foydalanishni o'rganishga yordam beradi. O'qituvchilar online platformalarda, darslik dasturlarida, videolarda va boshqa resurslarda ishlashni o'rganadilar. Bu, ularning o'z vaqtida ma'lumot olish, o'rganish va ta'lim berishni o'rganishga yordam beradi.

Kreativ va o'zlashtiruvchi o'qitishning rivojlanishi: Malaka oshirish kurslarining ahamiyatliligi o'quvchilarni kreativ o'qitish va o'zlashtiruvchi o'qitish usullarini rivojlantirishga yordam berishi sababli ham ko'p. Bu kurslar o'qituvchilarni fikrlarini bajarishga, o'z fikrlarini amaliyotga o'tkazishga va o'quvchilarni o'z o'qitish usullari orqali o'zlashtirishga rag'batlantirishga yordam beradi.

O'qituvchi-boshqaruvni yanada yaxshi boshqarish: Malaka oshirish kurslari o'qituvchi-boshqaruvni yanada yaxshi boshqarish va o'quvchilarni boshqarishga imkon beradi. Bu kurslar o'qituvchilarga qanday effektiv tadbirlarni o'tkazishni, o'quvchilarni qanday yaxshi o'zlashtirishni va qanday yaxshi natijalarni qanday olishni o'rganishda yordam beradi.

O'qituvchilarni ta'limga rag'batlantirish: Malaka oshirish kurslari o'qituvchilarni ta'limga rag'batlantirishga yordam beradi, chunki ular o'quvchilarni ta'limga qiziqtirish, yangi ma'lumotlar olish va o'zlarini yanada rivojlantirishga rag'batlantirishga yordam beradi. Bu esa o'quvchilarni motivatsiyalantirish va ularni ta'limda yuqori natijalarga yo'l qo'yishda yordam beradi.

Ta'lim tizimini rivojlantirish: Malaka oshirish kurslari ta'lim tizimini yanada rivojlantirishga yordam beradi. O'qituvchilar o'z malakalarini oshirish orqali ta'limni sifatliroq, samaraliroq va texnologik ravishda tashkil etishga imkon beradi. Bu esa o'quvchilarga yaxshi ta'lim olishga olib keladi.

So'nggi ma'lumotlarga ega bo'lish: Malaka oshirish kurslari, zamoniy o'qituvchilarni so'nggi pedagogik yangiliklar, texnologiyalar, metodologiyalar va boshqa muhim o'qitishning yangi yondashuvlariga ega qiladi. Bu, ularning o'quvchilar bilan qadriyatli va innovatsion darslarni o'tkazishini ta'minlaydi.

Texnologik rivojlanishni o'rganish: Zamoniy o'qituvchilar uchun texnologik rivojlanishni o'rganish juda muhimdir. Malaka oshirish kurslari o'qituvchilarga interaktiv darsliklar, onlayn platformalar, veb-saytlar, ilovalar va boshqa texnologiyalarni qanday foydalanishni o'rganishga yordam beradi.



Innovatsion o'qitish usullarini rivojlantirish: Malaka oshirish kurslari o'qituvchilarni innovatsion o'qitish usullarini rivojlantirishga yordam beradi. Bu usullar o'quvchilarning aktiv ishtirokini rag'batlantirish, taqdimot san'atini yaxshilash, ta'limning interaktiv va amaliy asoslarini rivojlantirishga yordam beradi.

Shaxsiy rivojlanish va o'zlashtirish: Malaka oshirish kurslari o'qituvchilarni shaxsiy rivojlanishga yondashadi. Ular yangi metodologiyalar va usullarni o'rganish, o'z fikrlarini bajarish, boshqa o'qituvchilar bilan tajriba almashish va ta'lim sohasida malaka va ixtisosliklarini yanada oshirish imkonini beradi.

O'quvchilarni qoniqtirish: Zamoniy o'qituvchilar malaka oshirish kurslari orqali o'quvchilarni qoniqtirish va ularga motivatsiya oshirish uchun yangi usullar o'rganishlari mumkin. Bu, o'quvchilarni o'qitish jarayonlariga qiziqishlarini oshirish va ta'limning qiziqishlarni oshirish qobiliyatini yanada rivojlantirishga yordam beradi.

Tuzilish va boshqaruvni yaxshilash: Malaka oshirish kurslari o'qituvchilarga o'zlarining darslarni tashkil etish va boshqarishni yaxshi tuzilishga yordam beradi. Ular darslarini yaxshi tashkil etish, tizimli ish yuritish, baho berish va baholash usullarini o'rganishda yordam beradi.

Hamkorlik va almashish: Malaka oshirish kurslari o'qituvchilarning boshqa o'qituvchilar bilan hamkorlikni oshirish va tajriba almashish imkonini beradi. Ular o'quvchilar bilan hamkorlik qilish, o'z fikrlarini ularga taqdim etish va ta'lim sohasida bir-biriga yordam berishni o'rganishga yordam beradi.

Zamoniy o'qituvchi imidjini yaratish va uni o'zgartirish kurslarining ahamiyati hozirgi zamonaviy ta'limning muhim qismi bo'lib chiqadi. Bu kurslar, o'qituvchilarga yangi metodologiyalar, texnologiyalar, va pedagogik usullar bilan tanishtirish va ularga malaka oshirish imkoniyatini beradi. Ammo, bu kurslarning ahamiyati aniqdir:

Yangi o'qitish metodologiyalarini o'rganish: Zamonaviy ta'limning talablariga javob bera olish uchun o'qituvchilar o'zlarini yangilashlari zarur. Malaka oshirish kurslari o'qituvchilarga yangi metodologiyalar, o'qitish usullari va ta'limning yangi texnologiyalarini o'rganish imkoniyatini beradi.

Texnologiyalardan foydalanish o'rganish: Zamonaviy o'qitishda texnologiyalardan foydalanish zarur bo'lgani sababli, o'qituvchilarni bu sohada tayyorlash imkoniyatiga ega bo'lish kerak. Malaka oshirish kurslari, o'qituvchilarga kompyuter darsliklari, onlayn platformalar, va boshqa texnologiyalardan foydalanishni o'rganishga yordam beradi.

Xulosa. O'quvchilar bilan ishlash kompetensiyasini shakllantirish Zamonaviy o'qitishning muvaffaqiyati, o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasidagi faoliyatni mustahkamlashga bog'liq. O'qituvchilar o'quvchilar bilan qanday ishlashni o'rganishlari, ularning o'qitish usullariga mos keladigan darsliklar tuzishlari va individual o'qitishni o'rganishlari kerak.

References:

1. Cushner, K. (2007). The Role of Experience in the Making of Internationally-Minded Teachers. Teacher Education Quarterly, 34(1), 27-39.



2. Dooly, M.A. (2010). Shopping across the (EU) Market: Teacher Trainees Look for Experience Abroad. UK: Routledge.
3. Tolipov O'., Ro'ziyeva D. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent: "Innovasiya ziyo". 2021 y. O'quv qo'llanma.
4. O'.M.Asqarova, M.S.Nishonov, Z.B.Kurbanova, D.A.Muminova Pedagogik va psixologik fanlarni o'qitish metodikasi. Toshkent – 2019
5. <https://drive.google.com/file/d/1BvWm27qee2g5iyHjrPIu9dhoxfNdj8jd/view>
6. <https://drive.google.com/file/d/1xCkySDGdCe8ZUkfeAyT2CO5SdK6iilD5/view>
7. A.I.Donsov, T.P.Yemelyanova, 1987;
8. V.V.Znakov, 1997;
9. K.A.Abulxanova-Slavskaya, 1997, 2000;
10. G.M.Andreyeva, 2000;
11. P.N.Shixirev, 2000;
12. T.P.Yemelyanova, 2006;
13. I.B. Bovina, 2008